

Allan Pettersson

Symphony No. 12

De döda på torget

for mixed choir and orchestra

Text: Pablo Neruda
(Los muertos de la plaza)

1974

Index

<i>Composer's note</i>	3
<i>Lyrics</i>	4
<i>Instrumentation</i>	14
De döda på torget / Die Toten auf dem Markt	15
Massakern / Das Blutbad	76
Nitratets män / Männer im Salpeter	128
Döden / Der Tod	161
Hur fanorna föddes / Geburt der Fahnen	186
Jag kallar på dem / Ich rufe sie	193
Fienderna / Die Feinde	230
Här är de / Sie sind her	268
Alltid / Immer	287

Composer's note

Mitt engagemang i detta verk är inte politiskt. Namnet på nation och namnen på människor och orter står för mig som symboler för det som har hänt och som händer runt om i världen. Hela människans historia handlar om människans grymhet mot människan – som i begynnelsen: **en individ ställdes mot en annan – och den svagare slogs ned**. När sedan de stora folkkollektiven växte fram, så fanns detta grundmotiv där och som av vissa politiker utvecklades till ett genomgående fruktansvärt tema – grymhetens. Men grundmotivet fanns och finnes alltid där! Det var i detta utgångsläge som jag engagerade mig för uppgiften att skriva ett verk med "tidsaktualitet i djup bemärkelse". Ingen diktning är så långt borta från "lögn och förbannad dikt" som Pablo Nerudas, och med sin varma och djupa medkänsla med de utstötta kommer den alltid att aktualisera de högsta etiska begreppen i en värld där även den barmhärtige samariten har slagits ned.

(Texten-kören ingår i ett rent symfoniskt sammanhang, utan solistiska inslag. Sålunda talar en man genom ett helt körkollektiv.)

Mein Engagement für dieses Werk ist nicht politischer Art. Der Name der Nation und die Namen der Menschen und Orte sind mir Symbole für das, was geschehen ist und rund um uns herum immer wieder in aller Welt geschieht. Die Geschichte der Menschheit ist in ihrer Gänze die Geschichte der Grausamkeit Mensch gegen Mensch – wie zu Anbeginn: **einer gegen den anderen, und der Schwächere wird zu Boden geschlagen**. Als dann die großen Volkskollektive heranwuchsen, so lag dieses Grundmotiv da schon im Keime verborgen und wurde von gewissen Politikern zu einem allumgreifenden Thema entwickelt – dem Thema der Grausamkeit. Von diesem Grundmotiv ausgehend engagierte ich mich für die Aufgabe, ein Werk zu schreiben mit "Zeitaktualität in tiefster Bemerkung". Es gibt keine Dichtung, die so weit von "Lüge und verdammtem Gedicht" entfernt ist wie die Pablo Nerudas, und mit seinem warmen und tiefen Mitgefühl mit den Verstoßenen wird seine Dichtung immer die höchsten ethischen Werte aktualisieren in einer Welt, in der auch der barmherzige Samariter niedergeschlagen wird.

(Text und Chor bilden Bestandteile eines rein symphonischen Zusammenhanges ohne Beteiligung von Solisten. Dergestalt spricht **ein** Mann durch ein ganzes Chor-Kollektiv.)

Allan Pettersson

DE DÖDA PÅ TORGET

28 januari 1946. Santiago, Chile.

Pablo Neruda, *La Arena Traicionada III, Canto general*,
Buenos Aires 1955.

(Svensk tolkning: Artur Lundkvist / Francisco J Uriz)

DE DÖDA PÅ TORGET

Jag kommer inte här och gråter där de föll:
jag kommer till er, vänder mig till er som lever,
vänder mig till dig och till mig och bultar mot ditt bröst.
Andra föll tidigare. Minns du? Ja, du minns.
Andra som hade samma namn och efternamn.
I San Gregorio, i det regniga Lonquimay,
i Ranquil föll de förskingrade av vinden,
i Iquique begravda i sanden,
utmed havet och öknen,
utmed röken och regnet,
från högslätten till arkipelagerna
har andra män blivit mördade,
andra som hette Antonio som du,
som var fiskare eller smeder som du:
Chiles kött och blod, ansikten
ärrade av vinden,
torterade av öknen,
märkta av lidandet.

Vid fosterlandets murar,
nära snön och dess kristaller,
bakom floden av grönt lövverk,
under nitratet och sädesaxet
fann jag en bloddroppe från mitt folk
och varje droppe brann som eld.

MASSAKERN

Men då var blodet gömt
under rötterna, blev borttvättat
och förnekat
(det var så långt borta), Söderns regn sköljde bort det från marken
(så långt borta var det), salpetern förtärde det på pampan
och folkets död var såsom den alltid har varit:
som om ingen dog, ingen alls,
som om det vore stenar som fallit
på marken eller vatten över vatten.

Från Norden till Södern, där de förintade
eller brände de döda,
blev de begravda i mörkret
eller i tysthet brända om natten,
deras benknotor hopades vid ett gruvhål
eller vräktes i havet:
ingen vet var de finns nu,
de har ingen grav, de är skingrade
bland fosterlandets rötter
med sina torterade finnar,
sina arkebuserade hjärtan:
chilenarnas leende,
pampans tappra män,
tystnadens kaptener.

DIE TOTEN AUF DEM MARKT

28 Januar 1946. Santiago, Chile.

Pablo Neruda: *La Arena Traicionada III, Canto general*,
Buenos Aires 1955.

(Übertragung aus dem Schwedischen ins Deutsche: Eberhard Eysler)

DIE TOTEN AUF DEM MARKT

Ich komme nicht daher und weine, wo sie gefallen,
ich komme zu euch, die ihr lebet, wend' mich an euch,
wende mich an dich und mich und schlag' dir an die Brust.
Andere starben schon früher, du weißt? Ja, du weißt!
Andere, die auf den gleichen Namen hörten.
In San Gregorio, im regnerischen Lonquimay,
in Ranquil fielen sie verweht vom Winde,
in Iquique begraben im Sande
längs dem Meer, in der Wüste
und bei Nebel und Regen,
vom Hochland bis nieder zum Meer hinab
hat andre Männer man umgebracht,
andere mit Namen Antonio wie du,
die sie Fischer war'n oder Schmiede wie du:
Du, Chiles Fleisch und Blut, Gesichter
voller Narben,
gequält von Wind und Wüste,
ausgemergelt durch ihr Leiden.

Am Rand des Vaterlandes
nah beim Schnee mit Kristallnem Glanz,
dort beim Flusse grünen Laubes,
unter Salpeter und Weizenähren,
fand ich die Blutstropfen meines Volks,
und jeder Tropfen Blut brannte wie Feuer.

DAS BLUTBAD

Doch alles Blut verbarg man im Unterholz,
wieg wusch man es,
hat's verleugnet.
(Es war so weit entlegen.) Regen wusch's dort im Süden vom Boden.
(Wie weit weg war es doch!) Salpeter zerfrass es auf den Pampas.
Des Volkes Tod war, was immer er gewesen:
als ob niemand starb,
als ob nur schwere Steine zu Boden gefallen
oder Wasser über Wasser.

Vom Norden und Süden har man die Toten vernichtet,
hat man sie verbrannt.
Feigheit war's, als man sie heimlich
verscharrte im Schutze dunkler Nächte.
Die Gebeinsreste warf man in ein Salzbergwerk
und ins Wasser des Meeres.
Niemand weiß, wo nun sie sind,
sie haben kein Grab.
Zwischen ihrer Heimat Wurzeln
liegt die Asche ihrer gefolterten Gebeine
und zu Fetzen geschossene Herzen.
Lächelt ihr, Chilenen,
ihr Helden der Pampas,
Meister ihr des Schweigens.

LOS MUERTOS DE LA PLAZA

28 de enero 1946. Santiago de Chile.

Pablo Neruda: *La Arena Traicionada III, Canto general*,
Buenos Aires 1955.

LOS MUERTOS DE LA PLAZA

Yo no vengo a llorar aquí donde cayeron:
vengo a vosotros, acudo a los que viven.
Acudo a ti y a mí y en tu pecho golpeo.
Cayeron otros antes. ¿Recuerdas? Sí, recuerdas.
Otros que el mismo nombre y apellido tuvieron.
En San Gregario, en Lonquimay lluvioso,
en Ranquil, derramados por el viento,
en Iquique, enterrados en la arena,
a lo largo del mar y del desierto,
a lo largo del humo y de la lluvia,
desde las pampas a los archipiélagos
fueron asesinados otros hombres,
otros que como tú se llamaban Antonio
y que eran como tú pescadores o herreros:
carne de Chile, rostros
cicatrizados por el viento,
martirizados por la pampa,
firmados por el sufrimiento.

Yo encontré por los muros de la patria,
junto a la nieve y su cristalería,
detrás del río de ramaje verde,
debajo del nitrato y de la espiga,
una gota de sangre de mi pueblo
y cada gota, como el fuego, ardía.

LAS MASACRES

Pero entonces la sangre fué escondida
detrás de las raíces fué lavada
y negada
(fué tan lejos), la lluvia del Sur la borró de la tierra
(tan lejos fué), el salitre la devoró en la pampa:
y la muerte del pueblo fué como siempre ha sido:
como si no muriera nadie, nada,
como si fueran piedras las que caen
sobre la tierra, o agua sobre el agua.

De Norte a Sur, adonde trituvieron
o quemaron los muertos,
fueron en las tinieblas sepultados,
o en la noche quemados en silencio,
acumulados en un bique
o escupidos al mar sus huesos:
nadie sabe dónde están ahora,
no tienen tumba, están dispuestos
en las raíces de la patria:
sus martirizados dedos:
sus fusilados corazones:
la sonrisa de los chilenos:
los valerosos de la pampa:
los capitanes del silencio.

FIENDERNA

De släpade hit gevären laddade
med krut, de gav order om den bittra utrotningen,
de mötte här ett folk som sjöng,
ett folk förenat i plikt och kärlek,
och den slanka flickan föll med sin fana,
och den leende pojken rullade sårad vid hennes sida,
och häpet såg folket de döda stupa
under raseri och smärta.

Då, på denna plats
där de mördade föll,
sänktes flaggorna för att indränkas blodet
och höjas igen mot mördarna.

I dessa dödas namn, våra döda,
kräver jag straff.

För dem som fläckade fosterlandet med blod
kräver jag straff.

För bödeln som gav befallning om denna död
kräver jag straff.

För förrädaren som steg upp genom brottet
kräver jag straff.

För den som gav ordern om dödskampen
kräver jag straff.

För dem som försvarade detta brott
kräver jag straff.

Jag vill inte att de räcker mig handen
genomdränkt av vårt blod.
Jag kräver straff.
Jag vill inte se dem som ambassadörer,
inte heller trygga i sina hem.
Jag vill se dem här som dömda,
på detta torg, på denna plats.

Jag kräver straff.

HÄR ÄR DE

Jag ska kalla på dem som om de vore här.
Bröder, ni vet att vår kamp
ska fortsätta på jorden.

Den ska fortsätta i fabriken, på landsbygden
på gatan, i salpetergruvan.

I den gröna och röda koppars krater,
i kolet och dess fruktansvärda grotta.
Vår kamp ska fortsätta överallt,
och dessa fanor som bevitnat er död,
som genomdränktes av ert blod,
ska mångfaldiga sig i vårt hjärta
som den oändliga vårens löv.

DIE FEINDE

Sie schleppten Gewehre her, geladen
mit Pulver und befahlen diese grausame Metzelei.
Sie trafen hier ein Volk, das sang,
ein Volk, vereinigt in Pflicht und Liebe,
und das schlanke Mädchen fiel mit Fahne,
und der lächelnde Jüngling rollte verwundet an ihrer Seite,
und schreckerstarrt sah man die Toten fallen,
mit vor Wut rasenden Schmerzen.

Da, auf diesem Platz,
wo die Mordopfer fielen,
sänkte man die Fahnen, um sie mit Blut einzutränken.
Dann reckte man sie dem Mörderpack entgegen.

An dieser Toten statt, unsrer Toten,
verlange ich das Strafgericht.

Für die, das Vaterland befleckten mit Blut,
das Strafgericht!

Dem Henker, der dieses Blutbad befohlen hat,
das Strafgericht!

Verrätern, die durch Verbrechen fett geworden,
das Strafgericht!

Denen, die schuldig sind an dem Todeskampf,
das Strafgericht!

Für den, der die Schandtät mit Lügen verteidigt,
das Strafgericht!

Ich will nicht, daß die mir ihre Hand reichen,
die mit Blut besudelt.
Zum Strafgericht!
Ich will die Heuchler nicht als Botschafter sehen,
will nicht, dass sie sicher sitzen im Haus.
Ich will sie verurteilt sehen
auf diesem Platz.

Ich fordere das Strafgericht!

SIE SIND HIER

Ich will sie rufen, als ob sie hier wären.
Brüder, wisset, der Kampf
geht weiter hier auf der Erde.

Er geht weiter in den Werkstätten, auf dem Lande,
auf Straßen, im Salpeterbergwerk.

In des grünen und roten Kupfers Krater,
beim Kohlenflötz in furchtbar dunklen Höhlen.
Der Kampf geht weiter, überall,
und diese Fahnen bezeugten euren Tod,
von euerem Blut durchtränkt,
es wird sich vermehren in unsren Herzen
wie des unendlichen Frühlings Laub.

LOS ENEMIGOS

Ellos aquí trajeron los fusiles repletos
de pólvora, ellos mandaron el acerbo exterminio,
ellos aquí encontraron un pueblo que cantaba,
en pueblo por deber y por amor reunido,
y la delgada niña cayó con su bandera,
y el joven sonriente rodó a su lado herido,
y el estupor del pueblo vió caer a los muertos
con furia y con dolor.

Entonces, en el sitio
donde cayeron los asesinados,
bajaron las banderas a empaparse de sangre
para alzarse de nuevo frente a los asesinos.

Por esos muertos, nuestros muertos,
pido castigo.

Para los que de sangre salpicaron la patria,
pido castigo.

Para el verdugo que mandó esta muerte,
pido castigo.

Para el traidor que ascendió sobre el crimen
pido castigo.

Para el que dió la orden de agonía,
pido castigo.

Para los que defendieron este crimen,
pido castigo.

No quiero que me den la mano
empapada con nuestra sangre.
Pido castigo.
No los quiero de Embajadores,
tampoco en su casa tranquilos,
los quiero ver aquí juzgados,
en esta plaza, en este sitio.

Quiero castigo.

ESTÁN AQUÍ

He de llamar aquí como si aquí estuvieran.
Hermanos: sabed que nuestra lucha
continuará en la tierra.

Continuará en la fábrica, en el campo,
en la calle, en la salitrera.

En el cráter del cobre verde y rojo,
en el carbón y su terrible cueva.
Estará nuestra lucha en todas partes,
y en nuestro corazón, estas banderas
que presencian vuestra muerte,
que se empapan en la sangre vuestra,
se multiplican como las hojas
de la infinita primavera.

INSTRUMENTATION

2 Flutes
 2 Oboes
 2 Clarinets in B^b
 Bass Clarinet
 2 Bassoons

4 Horns in F
 3 Trumpets
 3 Trombones
 Tuba

Timpani

Percussion:

Triangle
 Military Drum
 Cymbals
 Tam-tam
 Xylophone
 Celesta

Strings

- The underlined text (main text) gives the choir parts importance as principal voices. The other accompanying voices with text fragments are to adjust their nuances accordingly. Relative differentiations of nuance within the collective are to cease at rhythmically conjoined passages having the same text.

Score in C

Duration: 52 min

Commissioned by Uppsala University for its 500th anniversary

World premiere | 29 September 1977, Uppsala
 Stockholm Philharmonic Choir, Uppsala Academic Choir
 Stockholm Philharmonic Orchestra; Carl-Rune Larsson

ISMN 979-0-070-11786-9

Score: GE 11786; Choral Scores: N10354 (Swe), GE 11787 (Ger); Parts available on hire

Copyright © 2010 Gehrman's Musikförlag AB, Stockholm

Printed in Sweden by Responstryck, Borås 2010

Recorded by Caprice on CAP 1127

Fl. *p*

Ob.

Clar.

Clar.B

Fag.

Trb.

Cor.

I-II
Trbn.
III

Tuba

Timp.

Tomb.
mil.

Piatti

modo ord.

S.

A.

T.

B.

Vl. I
div. o 3
f fp

Vl. II

Vle.
div.
p *sim.*

Vcl.

C. bassi

unis.
p

mp

mp

This page of a musical score includes the following parts and details:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Clar.), Clarinet in Bass (Clar. B), Bassoon (Fag.), and Cello (Cel.).
- Brass:** Trumpet (Trb.), Cor Anglais (Cor.), Trombone (Trbn.), and Tuba.
- Strings:** Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (C. bassi).
- Vocalists:** Soprano (S.), Alto (A.), Tenor (T.), and Bass (B.).

Key musical features include:

- A first ending bracket labeled "1" spanning the top of the page.
- Dynamic markings such as *p* (piano) and *mp* (mezzo-piano) are used throughout.
- Performance directions like *unis.* (unison) and *div.* (divisi) are present in the string parts.
- Second endings are indicated by "II" in the Violin II part.

This page of a musical score, numbered 18, features a variety of instruments and voices. The woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Clar.), Bassoon (Fag.), and Bass Clarinet (Clar. B.). The brass section consists of Trumpet (Trb.), Horn (Cor.), Trombone (Trbn.), and Tuba. Percussion includes Timpani (Timp.) and Cymbals (Cel.). The string section is represented by Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), Viola (Vle.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (C. Bassi). The vocal section includes Soprano (S.), Alto (A.), Tenor (T.), and Bass (B.). The score is written in a key signature of two flats and a 4/4 time signature. It features complex melodic lines with many slurs and ties, particularly in the woodwinds and strings. Dynamic markings such as *p* (piano), *mp* (mezzo-piano), and *pp* (pianissimo) are used throughout. There are two boxed '2' markings, likely indicating second endings or repeat signs. The bottom of the page contains the number 'GE 11786'.

Fienderna

Fl. *a2*

Ob.

Clar.

Clar.B.

Fag.

Trb.

E-II

Cor.

III-IV

E-II

Trbn.

III

Tuba

Tamb.

Xii.

Fienderna

S.

A.

T.

B.

De slä-pa-de hit gevä - - ren ladda-de - - med krut, de gav order

De slä-pa-de hit gevä - - ren ladda-de - - med krut, de gav order

De slä-pa-de hit gevä - - ren ladda-de - - med krut, de gav order

De slä-pa-de hit gevä - - ren ladda-de - - med krut, de gav order

Vt.I

Vt.II *unis.*

Vte.

Vcl.

C. bassi *arco*

121

Fl. *a2* *mf*

Ob. *a2* *mf*

Clar. *a2* *mf*

Clar.B. *a2* *mf*

Fag. *a2* *mf*

Trb. *a2* *mf*

I-II *a2* *mf*

Cor. *a2* *mf*

III-IV *a2* *mf*

FII *a2* *mf*

Trbn. *a2* *mf*

III *a2* *mf*

Tuba *a2* *mf*

Tamb.mil. *a2* *mf*

Xil. *a2* *mf*

121

S. *a2* *mf*

A. *a2* *mf*

T. *a2* *mf*

B. *a2* *mf*

om den bittra ut- - rotningen, de mötte här ett folk som sjöng, ett folk för-

om den bittra ut- - rotningen, de mötte här ett folk som sjöng, ett folk för-

om den bittra ut- - rotningen, de mötte här ett folk som sjöng, ett folk för-

om den bittra ut- - rotningen, de mötte här ett folk som sjöng, ett folk för-

121

Vt.I *a2* *mf*

Vt.II *a2* *mf*

Vle. *a2* *mf*

Vcl. *a2* *mf*

C.bassi *a2* *mf*

122

Fl.
Ob.
Clar.
Clar.B.
Fag.
I
Trb.
II-III
I-II
Cor.
III-IV
I-II
Trbn.
III
Tuba
Tamb.m.
Xit.
S.
A.
T.
B.
VI.I
VI.II
Vle.
Vcl.
C.bassi

I,II,III senza sord.

-e - nat i plikt och kär- lek, föll med -
 -e - nat i plikt och kär- lek, föll med -
 - e - nat... och den - slan - ka flit - kan föll med -
 -e - nat...

Fl. *a2*

Ob.

Clar.

Clar. B.

Fag. *sim.*

I
II-III
Trib.

Cor.

I-II
Trom.

III
Tuba

Tamb. m.

Xyl.

S.
— sin fa — — — na,

A.

T.
— sin fa — — — na, *f.* 3 3 3 3 3 3
och den le — en — — de poj — ken

B.

VI. I

VI. II

Vle.

Vcl.

C. bassi *sim.*